

Nei til utsatt frist

Samferdselsdepartementet vil ikke gi vestlandsfylket utsatt frist for å komme med innspill til Nasjonal Transportplan.

HELGE JOHNSEN
Firda

FØRDE: 14. mai må fylkespolitikkerne i Vestland ha levert prioriteringene og spilt inn synspunktene sine til arbeidet med planen som mer enn noe annet vil avgjøre hva samferdselskronene i Norge skal brukes på i ti-tyve år fremover. Om vinneren blir jernbane eller vei, ferger eller fly, tunnelsikring, rassikring eller brobygging, om pengene skal gå til det folkerike Østlandet eller til landsdeler som Vestlandet.

Hva Nasjonal Transportplan (NTP) legger opp til blir helt avgjørende for fremdriften av opprustingen av hovedfartsåren E39, og for flere andre sider ved samferdselsutviklingen i vår del av landet.

Kommuneorganisasjonen KS har tidligere søkt om utsettelse, blant annet fordi fylkestingets møte er i juni, og fordi transportbedriftene etter planen skal levere et grunnlagsdokument i mai.

Men svaret fra Samferdselsdepartementet er at utsettelse ikke kommer på tale. Dermed ligger det an til at det blir et ekstraordinært møte i Fylkestinget om NTP i mai.

- Dokumentet er etter fylkesrådmannens mening så pass sentralt for samfunnsutviklingen på Vestlandet at saken bør behandles av et samlet fylkesting, skriver fylkesrådmann Rune Haugsdal i et notat til fylkesutvalget i Vestland.

SVARTELISTE: Osterøy kommune er på vei tilbake til statens «svarteliste», melder Bygdanytt. En økonomiplan som ikke er saldert hvert år kan sende kommunen inn på den såkalte Robek-listen. Det betyr blant annet at kommunen ikke vil kunne ta opp lån uten godkjenning fra Fylkesmannen. Kommunen har frist til 21. februar med å oppdatere økonomiske oversikter. - Hvis kommunen havner på Robek-listen, har vi frist til 30. juni med å vedta en plan for hvordan vi skal bringe økonomien i balanse igjen, sier rådmann Ingvild Hjelmtveit til Bygdanytt.

STORE FELLESAREALER: Tegningene av pilotprosjektet i Grønnevik viser store fellesarealer, der beboerne kan komme sammen til ulike aktiviteter. Ikke helt ulike det gamle bondesamfunnet.

ILLUSTRASJON: LAILA TØYEN/KÅMMÅN

Felleskjøkkenet får sin renessanse

Det er ikke måte på hvor mye som skal deles i det nye boligprosjektet. Det sender tankene tilbake til gamle dager.

KOMMENTAR

■ - Kjøkkenet vil få sin renessanse i fremtidens boliger. Det vil bli husets samlingspunkt. TV-stuen er historie.

■ Spådommen er signert Teresa Lindholm, utviklingsansvarlig i svenske White Arkitekter. Tidligere i år gjestet hun Bergenskongressen, og det var i den forsamlingen Lindholm ga kjøkkenet en skikkelig opptur.

■ Søkelyset på hvordan vi skal bo i fremtiden er skjerpet. Rundt omkring er en rekke ulike forsøk i gang for å finne løsninger som både er arealeffektive, tjenlige for ulike aldersgrupper og ikke minst miljøvennlige. I Oslo er Obos for eksempel i gang med å bygge et eget boliglaboratorium. Når de 36 utleieleilighetene står ferdig om to år, blir de testarena for alt fra ny teknologi til hvordan man kan dele mer areal.

■ I Bergen er planene for et pilotprosjekt nylig sendt ut på høring. Boligene som skal bygges i Grønnevik legger spesielt til rette for at beboerne skal dele. Selve leilighetene er små, men boligprosjektet skal inneholde

store fellesarealer der beboerne kan komme sammen og oppholde seg i fellesskap, alt fra felleskjøkken, lekerom, felleshage og så videre. Også arealkrevende parkeringsplasser er valgt bort, her handler det om å dele - også bil.

■ Målet er blant annet å få ned prisen på leilighetene og gjøre det økonomisk mulig for barnefamilier å bosette seg sentrumsnært. Fungerende byutviklingsbyråd Erlend Horn (V) sier til BA at prosjektet fokuserer spesielt på barnefamilier og deling av areal og funksjoner, men han peker også på at det er et forbildeprosjekt for å utvikle nye måter å jobbe med bolig på.

■ Forskningsprosjektet Bopilot, et prosjekt eid av kommunene Bergen og Trondheim og som sal går frem til 2022, er involvert i Grønnevik-boligene. Planene ved Store Lungegårdsvann er et av to prosjekter Bopilot har pekt ut for vise frem innovative boligmodeller. Bopilot har som formål å undersøke hvordan man best kan bygge boliger som legger til rette for å dele, leve klimasmart og være sammen på tvers av alder og livssituasjon.

■ Ideen får meg til å tenke på en gammel dokumentarfilm som ble laget rundt 1950. Her ble livet på Havråtunet på Osterøy, et område jeg kjenner godt til, dokumentert gjennom et helt år. De som har sett, eller vil se,

HAVRÅTUNET: Havråtunet er typisk for de gamle klyngetunene. Her bod hverdagen på mye fellesareal og samarbeid for hundre år siden.

FOTO: NTB SCANPIX

denne filmen, vil bli slått av hvor sterkt nettopp fellesskapstanken sto i det gamle bondesamfunnet, der man måtte utnytte det meste, og der året fulgte sin faste syklus.

■ Samarbeid var stikkordet både i våronnen, om høsten da trær ble kvistet, når man vasket klær, hentet og leverte varer på kaia - og i slaktetiden da mye av oppgavene foregikk på kjøkkenet. Beboerne i de ni-ti våningshusene som er trykket sammen i et lite område tilbragte mye tid sammen, i en nøye planlagt hverdag med klart definerte arbeidsoppgaver.

■ Spesielt et par scener slår meg, begge fra kjøkkenet, da det blir laget blodmat og potetkaker. I datidens kjønnsrollemønster var det ingen som hevet på øynene over at kjøkkenet var kvinnes arena. Men ikke mer enn at å kna deigen var «mannfolk-arbeid», som kommentator Hartvig Kiran informativt forteller.

■ Poenget og parallellen til de «nye» tankene er verken et utdatert kjønnsrollemønster eller det tungvinte og harde primærsamfunnet, men fellesskapet. Det handlet om å dele, hjelpe hverandre og utnytte de ressursene som kunne utnyttes. Slik sett er det mange likhetstrekk mellom forrige hundreårs gamle bondesamfunn og tankene om hvordan man best kan leve arealeffektivt og miljøvennlig i fremtiden.

■ Som Kiran sier i den avsluttende kommentaren: «Nytida trenger seg fram med nye krav, men i husbygging og reiskap, i arbeidsmåtar og i samliv mellom menneska, lever enno gamletida vidare».

■ Kanskje dagens husbyggere og -planleggere skulle satt av en time eller to til å se denne filmen?

SVEIN TORE HAVRE
svein.havre@ba.no
BA

